

UITTREKSEL UIT DE MINUTEN BERUSTENDE TER GRIFFIE VAN HET HOF VAN
BEROEP TE GENT.
HET HOF VAN BEROEP TE GENT, RECHTDOENDE IN CORRECTIONELE
ZAKEN, HEEFT HET VOLGENDE ARREST GEVELD:

10 e Kamer

Nr. 736/01
VAN HET PARKET
Nr. 95141
VAN HET ARREST

4 maart 2005

Het Hof van beroep te Gent, tiende correctionele kamer, heeft het volgende arrest uitgesproken in de zaak:

Uittreksel(s) Procureur-generaal:

Uittreksel(s) Ontvanger:

Veroordelingsbulletin(s):

Hypothecaire inschrijving
Vergunningsregister

PRO JUSTITIA

Beroep in cassatie

door

dd. 17.03.05

Leuwsoppen

dd 13.09.05

not. 66.24.859/96 van het Openbaar Ministerie en de vrijwillig tussenkomende partij de **gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur** bevoegd voor het grondgebied van de provincie in naam van het Vlaamse Gewest, met kantoor gevestigd in als wettelijk opvolger van de gemachtigde ambtenaar van de provincie

tegen:

Nr. handelaar, geboren te
op wonende te

Ten einde terecht te staan ter zake van:

Bij inbreuk op de artikelen 42 §1, 7e en strafbaar bij de artikelen 66 en 68 van het Decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd bij Besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse regering van 24 september 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, bekrachtigd bij Decreet van 04 maart 1997 betreffende de ruimtelijke ordening, door het uitvoeren van werken, het in stand houden ervan, door het verkavelen van grondeigendom of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, of de bepalingen van titels II en III van voornoemd Decreet of op die van de verordeningen, vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van dit Decreet, namelijk door zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen het gebruik van vergunde aebouwen te hebben aewiiziad, op het onroerend goed gelegen te

ten kadaster gekend

in eigendom toebehorende aan hoger
voornoemd,

A. In de periode van 01.01.96 en 31.05.97 op een niet nadër te bepalen tijdstip te hebben uitgevoerd;

B. van dan af tot 17.02.98 te hebben in stand gehouden;

in casu: een bestaand gebouw (schuur en stallen onder 1 dak van een vroegere boerderij, met een aan de achtergevel aangebouwd bijwerk) te hebben omgebouwd tot woning (bestemmingswijziging) zoals verder gepreciseerd in het proces-verbaal van vaststelling en de vordering van stedenbouw;

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk van 23 mei 2001, rechtdoende op tegenspraak, werd als volgt beslist:

Veroordeelt voor de misdrijven A en B samen tot een geldboete van 2.000 frank, te verhogen met 1990 opdecimen, hetzij 400.000 frank of een vervangende gevangenisstraf van 90 dagen.

Zegt evenwel dat de geldboete van tweeduizend frank gesplitst wordt in :

-1000 fr x 200 effectief of een vervangende gevangenisstraf van 45 dagen, en

-1000 fr x 200 met uitstel zoals hierna bepaald of een vervangende gevangenisstraf van 45 dagen.

Aangezien de straf tegen de veroordeelde uitgesproken de vijf jaar gevangenzetting niet overtreft; hij voorafgaandelijk niet verwezen is geweest tot een criminele of tot een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden; de uitgesproken straf een voldoende waarschuwing zal zijn om het plegen van andere wanbedrijven te voorkomen;

Beveelt dat de tenuitvoerlegging van bovenstaande veroordeling van 2.000 frank ter uitzondering van 1.000 frank die effectief is zal uitgesteld worden voor de duur van DRIE JAAR; indien deze veroordeelde gedurende dit tijdbestek geen nieuwe veroordeling tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden, zonder uitstel, oploopt.

Veroordeelt hem verder tot de gerechtskosten begroot op 2.885 frank.

Verwijst de veroordeelde tot het betalen van een vergoeding van duizend frank ingevolge artikel 1 K.B. 23.12.1993, wijziging art. 1 K.B. 29.07.1992, wijziging art. 91 K.B. 28.12.1950 van het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken.

Verplicht hem bovendien overeenkomstig artikel 29 van de Wet van 01.08.1985 houdende fiscale en andere bepalingen, gewijzigd bij art. 3 van de Programmawet van 24.12.1993, éénmaal een bedrag van tien frank te verhogen met 1990 opdecimen, hetzij tweeduizend frank te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.

Betreffende de diverse prejudiciële vragen, zoals geformuleerd door beklaagde, stelt de rechtbank vast dat deze problematiek, reeds herhaaldelijk, door diverse rechtbanken en hoven, werden voorgelegd aan het Arbitragehof.

Derhalve is het niet aangewezen nogmaals dezelfde vragen te formuleren.

In die omstandigheden en in afwachting van het standpunt van het Arbitragehof, betreffende de geciteerde problematiek, stelt de rechtbank, de behandeling van de herstellvordering, de vordering tot verbeurte van een dwangsom en de beslissing over de verdere kosten, onbepaald uit.

Verklaart de vrijwillige tussenkomst van de stedenbouwkundige inspecteur ontvankelijk.

* * *

Tegen voormeld vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 30 mei 2001 door de stedenbouwkundige inspecteur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,

- 6 juni 2001 door het Openbaar Ministerie;

- 7 juni 2001 door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur bevoegd voor het grondgebied van de provincie in naam van het Vlaamse Gewest, met kantoor gevestigd in de als wettelijk opvolger van de gemachtigde ambtenaar van de provincie (art. 198 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening;

* * *

Het Hof hoorde op de openbare terechtzitting in het Nederlands:

de beklaagde in zijn middelen van verdediging, bijgestaan door mr. advocaat aan de balie te

het Openbaar Ministerie in zijn vordering bij monde van Advocaat-generaal,

de herstellvorderende overheden in hun eisen bij monde van mr. en mr. beiden advocaat aan de balie te

* * *

1. Op de terechtzitting van 13 januari 2005 werd de zaak in haar geheel hernomen voor de gewijzigde samenstelling van het Hof.

2. De beroepen werden tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld. Zij zijn ontvankelijk, behoudens het hoger beroep ingesteld door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur voor het grondgebied van De vermelding in het bestreden vonnis van het adres van zetel van de administratie van ruimtelijke ordening, huisvesting,

monumenten en landschappen betreft duidelijk een materiële vergissing (wellicht ingegeven door dezelfde materiële vergissing begaan in het ontwerp van verzoek tot vrijwillige tussenkomst van 10 november 2000). Dit blijkt duidelijk uit het verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur van neergelegd op de terechtzitting van 6 december 2000, dat uitgaat van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur voor het grondgebied van met vermelding van het adres van de zetel.

Niets staat eraan in de weg dat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur van ter zake voor het Hof optreedt als herstellende overheid om de eerder bij brief geformuleerde herstellende vordering kracht bij te zetten.

3. Het Hof beschikt over de nodige gegevens om te beslissen zonder dat enig verder uitstel noodzakelijk, nuttig of wenselijk zou zijn. Een verder uitstel van de behandeling van de zaak zou de afhandeling van de strafvordering, hierin begrepen de herstellende vordering, in het gedrang brengen en geen van de ingeroepen middelen staat in de weg aan een behandeling van en beslissing over de schuld, de straf, het herstel en de dwangsom.

4. Ten onrechte stelt de beklaagde dat de behandeling van de zaak buitensporige vertraging heeft opgelopen en dat de redelijke termijn, bedoeld in art.6.1 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950, zou zijn overschreden.

Voorzover bewezen werd het misdrijf gepleegd tot en met 16 februari 1998, zodat bezwaarlijk kan worden aangenomen dat de termijn een aanvang nam vóór voormeld tijdstip.

De termijn vangt overigens slechts aan op het ogenblik waarop de verdachte in verdenking wordt gesteld - hetgeen ter zake niet is geschied - of wanneer hij ingevolge enige andere daad van het opsporingsonderzoek onder dreiging van een strafvervolgung leeft en dit een ernstige weerslag heeft op zijn persoonlijke toestand. Het opmaken van het aanvankelijk proces-verbaal kan ter zake niet worden beschouwd als een kennisgeving van een op de beklaagde wegende beschuldiging. Tot de dagvaarding op 6 november 1999 is van een ernstige weerslag op zijn persoonlijke toestand geen sprake. Sedertdien sleepte de zaak niet onredelijk of buitensporig lang aan. Dit laatste dient immers te worden beoordeeld in het licht van de eigenheid van elke zaak. Ter zake gaat het om een beweerd inbreuk op de wetgeving op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, waar louter in het belang van de beklaagde en niet omdat het noodzakelijk zou zijn, vaak uitstel wordt verleend in afwachting van het resultaat van een aanvraag tot regularisatie. Ook ter zake was dit het geval. Zo heeft de beklaagde bij monde van zijn raadsman trouwens herhaaldelijk gevraagd de behandeling van de zaak uit te stellen (onder meer op de terechtzittingen van de eerste rechter van 20 december 1999, 21 februari 2000, 11 september 2000 en 24 januari 2002 en op de terechtzitting van het Hof van 4 juni 2004); ook op de terechtzitting van 13 januari 2005 werd in hoofdorde uitstel van de beslissing gevraagd tot over het verzoek tot regularisatie zou zijn beslist. Door de beklaagde of zijn raadsman werd ook op geen enkel ogenblik aangedrongen op behandeling van de zaak omdat de beklaagde zou hebben geleden door de trage rechtsgang; dit laatste wordt in conclusies

evenmin voorgehouden. Dat de verstreken termijn, een ernstige (nadelige) invloed heeft gehad op de beklaagde en/of op de bewijsvoering blijkt geenszins. Bij het bepalen van de strafmaat zal, voorzover het misdrijf bewezen wordt verklaard, overigens in het voordeel van de beklaagde rekening worden gehouden met het groot tijdsverloop sedert de feiten.

5.1. De kwalificatie van de te last gelegde feiten dient als volgt te worden verbeterd:

" te

Bij inbreuk op art.44 § 1.1°, strafbaar gesteld door de art.64, 1°, 2° en 5° lid en 65 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw tot 24 maart 1997 en vanaf 25 maart 1997 bij inbreuk op art.42 § 1.1°, strafbaar gesteld door de art.66, 1°, 2° en 5° lid en 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (B.S. 15 maart 1997), door het uitvoeren van werken, het instandhouden ervan, door het verkavelen van grondeigendommen of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, op de bepalingen van de titels II en III of op die van verordeningen, vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van voormelde wet, respectievelijk decreet, namelijk door zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen te hebben gebouwd, een grond gebruikt voor het plaatsen van één of meer vaste inrichtingen, afgebroken, herbouwd of een bestaande woning verbouwd, instandhoudings- of onderhoudswerken uitgezonderd, ter zake,

A. op niet nader te bepalen tijdstippen in de periode van 1 januari 1996 tot 31 mei 1997:

een bestaand gebouw (schuur en stallen onder 1 dak met een aan de achtergevel aangebouwd bijgebouw) te hebben verbouwd,

B. vanaf 31 mei 1997 tot 17 februari 1998:

de onder A omschreven toestand in stand te hebben gehouden".

Van deze verbetering werd aan de beklaagde kennis gegeven op de terechtzitting van 13 januari 2005. Hij heeft zich er bij monde van zijn raadsman op verdedigd.

Elke aldus verbeterde telastlegging heeft betrekking op hetzelfde feit als datgene dat er blijkens de gegevens van het strafdossier in de oorspronkelijke dagvaarding aan ten grondslag ligt.

Het goed is gelegen te _____ en was voorheen gekend ten kadaster onder _____ maar thans volgens het kadastraal uittreksel door de beklaagde voor de eerste rechter neergelegd onder nr. _____

5.2. Zoals aan de beklaagde werd gesignaleerd maken de te last gelegde feiten thans een inbreuk uit op art.99 § 1.1°, strafbaar gesteld door de art.146 eerste lid 1° en 3°, derde en vierde lid, 147 en 149 van het Decreet

houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 (B.S. 8 juni 1999), zoals gewijzigd bij decreten van 28 september 1999 (B.S. 30 september 1999), 26 april 2000 (B.S. 29 april 2000), 13 juli 2001 (B.S. 3 augustus 2001), 8 maart 2002 (B.S. 23 maart 2002), 19 juli 2002 (B.S. 26 oktober 2002), 4 juni 2003 (B.S. 22 augustus 2003) en 21 november 2003 (B.S. 29 januari 2004), hierna genoemd DORO.

Met betrekking tot de verbeterde telastlegging B is het meer bepaald zo dat krachtens artikel 146, 3° lid van het DORO, zoals gewijzigd door artikel 7 van het decreet van 4 juni 2003, het misdrijf van instandhouden van inbreuken bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7° strafbaar is voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden. Ingevolge art. 2 lid 2 Sw. dient van deze mildere strafwet ter zake toepassing te worden gemaakt.

Het sub B te last gelegde misdrijf van in stand houden is dan ook nog strafbaar. De handelingen en werken zijn immers gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Dit is een agrarisch gebied met bijzondere waarde, nu wegens het landschappelijk waardevol karakter bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen; het gaat derhalve om ruimtelijk kwetsbaar gebied in de zin van art. 146, 4° lid DORO.

6.1. Gelet op de gegevens van het vooronderzoek en de behandeling op de terechtzitting van 13 januari 2005 van het Hof zijn de telastleggingen, zoals hiervoor onder 5.1 nader omschreven, lastens de beklagde bewezen.

Ten onrechte stelt de beklagde dat het zou gaan om instandhoudingswerken waarvoor ten tijde van het plegen van het misdrijf geen bouwvergunning was vereist. De beklagde zelf heeft het in zijn verklaring van 30 juni 1996 aan de verbalisant niet over instandhoudingswerken, maar spreekt van "ombouwen" (stuk 2). Het gaat zoals duidelijk uit de foto's blijkt niet om werken die tot doel hadden het gebruik van het bestaande gebouw voor de toekomst ongewijzigd veilig te stellen door het bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde of versleten materialen of onderdelen, wat ten tijde van de feiten werd verstaan onder instandhoudingswerken in de gebruikelijke zin van het woord. De werken zijn integendeel van aard de bestaande schuur en stallen onder 1 dak met een aan de achtergevel aangebouwd bijgebouw anders van bouw te maken en maken dus verbouwingswerken uit. Terecht omschrijft de Vlaamse Minister in zijn beslissing van 20 april 1998 (stukken 23 tot 26) de werken als "het zeer grondig verbouwen van een landbouwschuur met stallen tot een residentiële woning". De vraag of de verbouwingswerken een vergunningsplichtige bestemmingswijziging van de hoofdfunctie van het gebouw meebrachten is bij de behandeling van de schuldvraag en de behandeling over de straf niet relevant en meteen ook het al dan niet strafbaar karakter van de bestemmingswijziging.

6.2. De beklagde betwist ten onrechte de aanwezigheid van het moreel (of schuld-) bestanddeel, bestaansvoorwaarde opdat van een misdrijf als rechtsgrond voor bestraffing sprake zou kunnen zijn.

Wanneer het decreet, zoals te dezen, geen aanduiding nopens het moreel element bevat, volstaat het bewust en vrijwillig handelen. Dat van dit laatste sprake is wordt verondersteld bij het plegen door de beklagde van de materiële handeling, die als de uiting van zijn vrije en bewuste wil wordt

aanzien, nu hij door geen van de middelen in conclusies aangevoerd, afzonderlijk of samen beschouwd, het bestaan van een schulduitsluitingsgrond, zoals overmacht of onoverkomelijke dwaling, of van een rechtvaardigingsgrond, zoals noodtoestand, ook maar enigszins geloofwaardig maakt.

Het Hof is van oordeel dat de beklagde handelde in strijd met wat een normaal zorgvuldige en vooruitziende persoon, geplaatst in dezelfde feitelijke omstandigheden zou hebben gedaan. De ingeroepen goede trouw, mocht hij al aanwezig zijn, neemt de schuld niet weg en is evenmin van aard enige redelijke twijfel mee te brengen.

7. De feiten die aan de onderscheiden telastleggingen ten grondslag liggen zijn in hoofde van de beklagde de uiting van éénzelfde strafbare gedraging en maken slechts één misdrijf uit.

De straf thans voor het misdrijf bepaald verschilt van die welke ten tijde van het misdrijf was bepaald; gelet op hetgeen is voorgeschreven in art.2, al.2 van het Strafwetboek past het Hof de minst zware straf toe, zijnde deze bepaald in voormeld coördinatiedecreet betreffende de ruimtelijke ordening van 22 oktober 1996.

De beklagde heeft wetens en willens een manifest wederrechtelijke toestand tot stand gebracht en geruime tijd, meer bepaald in de periode vermeld in de bewezen verklaarde telastlegging B, in stand gehouden.

Het belang van de gemeenschap bij de naleving van de voorschriften die een goede ruimtelijke ordening beogen heeft hij al die tijd in landschappelijk waardevol agrarisch gebied totaal ondergeschikt gemaakt aan zijn persoonlijk belang en dat van zijn gezin.

Slechts een effectieve geldboete zoals hierna bepaald vormt daarom een passende bestraffing, van aard hem te doen inzien dat hij zich in de toekomst aan de decretale voorschriften ter zake dient te houden. Het Hof houdt hierbij in het voordeel van de beklagde rekening met het groot tijdsverloop sedert het einde van de periode tijdens dewelke het misdrijf werd gepleegd, zodat niettegenstaande de ernst van de inbreuk noch een hoofdgevangenisstraf wordt opgelegd, noch de maximumgeldboete. Verzachtende omstandigheden die een straf beneden het minimum zouden toelaten zijn er niet.

Het Hof houdt bij de bestraffing tevens rekening met het feit dat het misdrijf na 31 december 1994 werd gepleegd en vóór 1 januari 2002. De toepassing van artikel 5 van het Decreet van 7 december 2001 (B.S. 28 december 2001) tot regeling van enkele gevolgen van de invoering van de euro in de Vlaamse regelgeving, in werking getreden op 1 januari 2002, zou een beperkte verhoging van de straf meebrengen. Krachtens de regel van de niet retroactiviteit van de strengere strafwet, uitgedrukt in art.2, 2° lid van het Strafwetboek en art.15.1 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 19 december 1966 (B.S. 6 juli 1983) mag het Hof deze bepalingen hier dan ook niet toepassen. De geldboete dient te worden vastgesteld overeenkomstig de mildere strafwet van toepassing op het tijdstip van de feiten. Zij dient wel te worden uitgedrukt in euro door verhoging van het bedrag met 1990 opdecimes, deling door 40,3399 (E.G. Verordening nr.974/98 van de Raad van 3 mei 1998 en de door de Raad in E.G. Verordening 2866/98 van 31 december 1998 vastgestelde omrekeningskoersen) en afronding op de tweede decimaal

(art.5 E.G. Verordening nr.1103/97 van de Raad van 17 juni 1997 en art.3 Wet van 30 oktober 1998 betreffende de euro).

De bijdrage tot financiering van het Bijzonder Fonds tot Hulp aan de Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden, als bepaald in art.29 van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale bepalingen, dient krachtens voormelde artikelen 2 en 4, 1° lid van de Wet van 26 juni 2000 te worden bepaald op € 10, te vermeerderen met 45 opdecimen tot € 55, ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten; deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

Dit geldt ook voor de vaste vergoeding verschuldigd krachtens de Wet van 1 juni 1849 over de herziening der tarieven van de gerechtskosten in strafzaken, zoals gewijzigd bij art.71 van de Wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en andere bepalingen, die in toepassing van art.1 van het K.B. van 11 december 2001 betreffende de invoering van de euro in de regelgeving inzake justitie, dat art.91, 2° lid van het K.B. van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken wijzigt, € 25 bedraagt.

8.1. De gemachtigde ambtenaar vordert in zijn brief van 15 mei 1998 het herstel van de plaats in de vorige toestand, krachtens art.68 § 1.a van het voormeld coördinatiedecreet (stukken 27/12 en 27/13; de stukken onder 27, waarover tegenspraak werd gevoerd, werden door het Hof zelf genummerd van 27/1 tot en met 27/14).

Anders dan door het college van burgemeester en schepenen in zijn brief van 8 juli 1998 aan Arhom, bestuur Stedenbouw, te in het vooruitzicht werd gesteld heeft dit college geen vordering tot betaling van een meerwaarde aan de Procureur des Konings overgemaakt. De vordering van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur heeft overigens voorrang op een niet overeenstemmende vordering van het college van burgemeester en schepenen (art.149 § 1, voorlaatste alinea DORO).

De eerste rechter heeft niet beslist over de herstellvordering in afwachting van de beslissing van het Arbitragehof in verband met eerder gestelde prejudiciële vragen. Het Arbitragehof heeft inmiddels bij arrest nr. van 28 maart 2002 hierover uitspraak gedaan, zodat er uit dien hoofde geen reden meer is om de beslissing over de herstellvordering uit te stellen. Bij toepassing van art. 215 S.V. dient het Hof mede over de herstellvordering uitspraak te doen.

8.2. De Hoge Raad voor het Herstelbeleid is nog niet opgericht en zijn huishoudelijk reglement is nog niet goedgekeurd; de bepaling van art.149 § 1 DORO met betrekking tot het voorafgaand advies is derhalve nog niet in werking getreden (art.198 bis DORO) en het Hof is niet verplicht - en ziet ook geen reden - om met de beslissing over deze herstellvordering te wachten tot het Hof alsnog de vordering aan deze raad zou kunnen voorleggen.

8.3. Artikel 149 DORO zoals gewijzigd bij decreet van 4 juni 2003, noch enig ander wetsartikel, bepaalt dat het herstel van de plaats in de vorige toestand dat vóór 22 augustus 2003 werd gevorderd door de

stedenbouwkundige inspecteur opnieuw moet worden gevorderd of zijn vordering aan de nieuwe wet moet worden aangepast. Voor het kenbaar maken van de herstellvordering zijn geen substantiële pleegvormen opgelegd.

Het komt aan het Hof toe de wettigheid van de gevorderde maatregel overeenkomstig het nieuwe herstelbeleid te onderzoeken, zonder dat daarvoor een nieuwe vordering of een aanpassing van de motivering noodzakelijk is.

Er is dan ook geen reden om in te gaan op de overigens voor de sluiting van de debatten gestelde vraag "de debatten te heropenen teneinde in het licht van de nieuwe gegevens der zaak en de nieuwe decreetsbepalingen kennis te nemen van de (eventuele) nieuwe herstellvordering van de Stedenbouwkundige Inspecteur". Overigens is de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur voor het Hof als herstellvorderende instantie opgetreden tot de sluiting van de debatten en heeft deze zijn vordering gehandhaafd, ook in het licht van de gewijzigde regelgeving.

8.4. Art.149 § 1, eerste lid DORO bepaalt: "Naast de straf kan de rechtbank bevelen de plaats in de vorige toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, en/of bouw – of aanpassingswerken uit te voeren en /of een geldsom te betalen gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen (...)". Deze bepaling moet worden gelezen in de context van art.159 van de Grondwet, krachtens hetwelk het Hof geen gevolg mag geven aan bestuurshandelingen die niet met de wetten overeenstemmen. Het Hof dient de herstellvordering op haar externe en interne wettigheid te toetsen en te onderzoeken of ze strookt met de wet, dan wel of ze op machtsoverschrijding of machtsafwendings berust. Meer bepaald dient het Hof na te gaan of de beslissing van het bestuur om het herstel van de plaats in de vorige toestand te vorderen uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening is genomen. Het behoort het Hof niet de opportuniteit van de gevorderde maatregel te beoordelen.

In weerwil van hetgeen in conclusies door de beklagde wordt aangevoerd om het tegendeel te doen aannemen, is het Hof van oordeel dat, in acht genomen de motivering van de herstellvordering in de brief van 15 mei 1998 en de motieven in conclusies van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur aangehaald ter staving van het handhaven van de vordering tot herstel onder meer met betrekking tot de ernst van de overtreding en de verenigbaarheid met de onmiddellijke omgeving, de herstellvordering niet steunt op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is.

Alle omstandigheden in acht genomen, onder meer het gegeven dat het gaat om een verbouwing die een bestemmingswijziging van de bestaande landbouwschuur meebracht tot een residentiële woning los van elke landbouwfunctie in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied en het feit dat de beklagde op het terrein nog beschikt over de oude oorspronkelijke bedrijfswoning, is het Hof van oordeel dat het voordeel voor de goede ordening van de ruimte door het herstel van de plaats in de vorige toestand duidelijk opweegt tegen de last die er voor de overtreder uit voortvloeit. Het Hof houdt hierbij ook rekening met de hierna verleende termijn om tot het herstel over te gaan.

Overigens is het Hof van oordeel dat de vordering tot herstel van de plaats in de vorige toestand ter zake niet alleen niet kennelijk onredelijk is, maar ook na een meer dan marginale toetsing, in weerwil van de in conclusies aangevoerde middelen, niet als onredelijk is te omschrijven.

Volledigheidshalve kan worden onderlijnd dat de bewering als zou een gedeeltelijke wijziging van de bestemming van de schuur tot woning vóór de uitvoering van de verbouwwerken waarop de telastleggingen betrekking hebben zijn tot stand gebracht door niets wordt gestaafd en in strijd is met de gegevens van het dossier (volgens de eigen verklaring van de beklaagde waren de werken op 30 april 1996 " bezig", de stukadoor was aan het werk).

Ook is het niet zo dat de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur slechts de betaling van een geldsom gelijk aan de meerwaarde zou kunnen vorderen, nu hij oordeelt dat sprake is van een zonder het herstel van de plaats in de vorige toestand onherstelbare en zwaarwichtige inbreuk op de bestemmingsvoorschriften ten gevolge van de volledige desaffectatie van de landbouwfunctie in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

8.5. De herstellvordering is afdoende gemotiveerd door de juridische overweging dat het goed gelegen is in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied en de feitelijke overweging dat de werken met die bestemming strijdig zijn; in deze omstandigheden diende de ambtenaar uitsluiting van de keuze van een andere herstelmaatregel niet negatief te motiveren. Zoals hiervoor reeds overwogen heeft hij dit laatste in de loop van de procedure toch gedaan door te verwijzen naar de ernst van de inbreuk op de planologische bestemming.

8.6. Vermits de verbouwwerken zo ingrijpend waren, wordt terecht gevorderd dat het herstel de afbraak van het geheel van de aldus tot stand gebrachte constructie omvat en niet het opnieuw omvormen tot een schuur en stallen onder 1 dak met een aan de achtergevel aangebouwd bijwerk. Herstel in de vorige toestand houdt niet in dat de plaats moet worden hersteld in een materiële toestand die identiek is aan de toestand die vóór de bouwovertreiding bestond, wat in feite gelet precies op het ingrijpend karakter van de verbouwing niet mogelijk is.

Het herstel van de plaats in de vorige toestand is, als bijzondere vorm van teruggave, als de regel te beschouwen, strekkende tot het beëindigen van de wederrechtelijke toestand veroorzaakt door het misdrijf, en kan a fortiori worden geacht in overeenstemming te zijn met het algemeen stedenbouwkundig belang.

Dat in art.149 § 3 DORO wanneer wordt geopteerd voor de vordering van bouw- of aanpassingswerken en/of de betaling van een geldsom gelijk aan de meerwaarde een uitdrukkelijke motivering wordt gevraagd vanuit het oogpunt van de ruimtelijke ordening, de verenigbaarheid met de onmiddellijke omgeving en de ernst van de overtreiding is dan ook niet strijdig met de federale en gewestelijke regelgeving in verband met de motivering van de bestuurshandelingen en houdt evenmin een schending in van het "gelijkheids- en redelijkheidsbeginsel". De door de beklaagde in dit verband voorgestelde prejudiciële vragen aan het Arbitragehof stelt het Hof derhalve niet, vermits de betrokken decretale bepaling de ingeroepen

regels of artikelen van de Grondwet klaarblijkelijk niet schenat (art. 26 § 2, 3° alinea van de Bijzondere Wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989).

8.7. Kortom, het Hof ziet geen redenen om de vordering tot herstel zonder gevolg te laten. Geen van de in conclusies van de beklagde ingeroepen middelen doet afbreuk aan de vaststelling dat het door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur gevorderd herstel van de plaats in de vorige toestand nog steeds noodzakelijk is om aan de gevolgen van het misdrijf een einde te stellen en dat het aan de beklagde geen onverantwoord hoge lasten oplegt. Tot de herstellvordering werd beslist door de bevoegde instantie met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften; het blijkt niet dat zij werd genomen met machtsafwending, machtsoverschrijding of miskennis van enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur; zij strookt met de wet.

9. De gemachtigde ambtenaar, thans de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur, vordert in de bijlage aan zijn brief van 15 mei 1998 de niet-nakoming van het bevel tot herstel in de vorige toestand te sanctioneren met de verbeurte van een dwangsom.

Gelet op het talmen van de beklagde in de periode vermeld in de bewezen verklaarde telastlegging B om tot het herstel over te gaan wordt terecht de verbeurte van een dwangsom gevorderd bij niet naleving van het bevel tot herstel. De hierna uitgesproken modaliteiten vormen een gepaste en noodzakelijke aansporing van de beklagde om hiertoe zelf over te gaan. De lange tijd sedert dewelke de beklagde reeds kon overgaan tot het herstel van de plaats in de vorige toestand en de ruime termijn welke hem thans hiertoe nog wordt verleend brengen mee dat er geen reden is om bij toepassing van art.1385 bis laatste alinea van het Gerechtelijk Wetboek nog een zekere termijn te bepalen waarna de veroordeelde pas de dwangsom zal kunnen verbeuren.

De verbeurte van een dwangsom mag voor de overheid, die in het algemeen stedenbouwkundig belang gemachtigd wordt om in geval van in gebreke blijven van de veroordeelde om aan het bevel te voldoen, geen alibi zijn om blijvend stil te zitten. Het Hof gaat daarom in op de vraag van de veroordeelde om een maximumbedrag te bepalen, boven hetwelk geen dwangsom meer zal worden verbeurd.

**OP DEZE GRONDEN,
Het Hof, rechtsprekend op tegenspraak,**

gelet op de artikelen hiervoor aangehaald en de artikelen:

1 van de wet van 5 maart 1952 zoals gewijzigd door artikel 1.2° van de programmawet van 24 december 1993 en door artikel 36 van de wet van 7 februari 2003,

28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985 zoals gewijzigd door artikel 3 van de programmawet van 24 december 1993 en door artikel 23 van het KB van 19 december 2003,

91 al. 2 van het K.B. van 28 december 1950 zoals gewijzigd door artikel 1 van het K.B. van 23 december 1993,

1 van het Koninklijk Besluit van 11 december 2001,

24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.
65, 100 Strafwetboek,

162, 190, 211, 211 bis en 215 Wetboek van Strafvordering,

beslissend met eenparige stemmen,

doet het bestreden vonnis te niet en opnieuw beslissend:

verbetert de kwalificatie van de te last gelegde feiten zoals hiervoor onder 5.1 vermeld,

veroordeelt de beklaagde voor de verbeterde telastleggingen A en B samen tot een geldboete van € (1.500, verhoogd met 1990 opdecimen en gedeeld door 40,3399 =) 7 436,81 of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden,

legt de beklaagde de verplichting op een bedrag van € 10, verhoogd met 45 opdecimen, aldus gebracht op € 55, te betalen bij wijze van bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden,

veroordeelt de beklaagde tot betaling van de vaste vergoeding van € 25,

beveelt aan de beklaagde over te gaan tot het herstel van de plaats te kadastraal gekend n de oorspronkelijke toestand door het slopen van het geheel van de tot woning verbouwde constructie (schuur en stallen onder 1 dak met een aan de achtergevel aangebouwd bijgebouw) binnen een termijn van 18 maanden vanaf de dag waarop dit arrest in kracht van gewijsde zal treden,

beveelt dat voor het geval dat de plaats niet in de oorspronkelijke toestand wordt hersteld binnen voormelde termijn de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur en /of het college van burgemeester en schepenen van van ambtswege in de uitvoering ervan kunnen voorzien, overeenkomstig hetgeen thans is bepaald in art.153 DORO,

zegt voor recht dat op vordering van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur door de veroordeelde een dwangsom zal worden verbeurd van € 150 per dag vertraging in de nakoming van dit bevel, te rekenen vanaf het verstrijken van de voormelde termijn van 18 maanden vanaf de dag waarop dit arrest in kracht van gewijsde zal treden,

zegt voor recht dat geen dwangsom meer zal worden verbeurd boven een bedrag van € 125 000,

veroordeelt de beklaagde tot de kosten in beide aanleggen gemaakt, deze aan de zijde van het Openbaar Ministerie bepaald op € 71,52 in eerste aanleg en op € 50,04 in beroep.

Kosten:		
	Afschriften:	17,10
	Opstelrecht ber.bekl.:	
	Dagvaarding:	28,39
		<hr/>
		45,49
	+ 10 % :	4,55
		<hr/>
	Totaal :€	50,04

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van **4 maart 2005**.

Aanwezig :

kamervoorzitter,
raadsheer,
raadsheer,

Substituut-procureur-generaal,

griffier;

Goedgekeurd doorhaling van nietige lijn(en) en nietige woord(en);